

## קנאין פוגעין בו

### (1) במדבר פרק כה

(ו) והנה איש מבני ישראל בא ויקרב אל אחיו את המדינית לעיני משה ולעיני כל עדת בני ישראל והמה בכים פתח אהל מועד: (ז) וירא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ויקם מתוך העדה ויקח רמח בידו: (ח) ויבא אחר איש ישראל אל הקבה וידקר את שניהם את איש ישראל ואת האשה אל קבתה ותעצר המגפה מעל בני ישראל:

(י) וידבר יקוק אל משה לאמר: (יא) פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי: (יב) לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום: (יג) והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהנת עולם תחת אשר קנא לאלהיו ויכפר על בני ישראל:

### (2) תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף פא עמוד ב

והבועל ארמית - קנאין פוגעין בו. רש"י קנאין פוגעין בו - בני אדם כשרין המתקנאין קנאתו של מקום פוגעין בו בשעה שרואין את המעשה אבל לאחר מיכן אין מיתתו מסורה לבית דין, והלכה למשה מסיני הוא.

What does it mean to have a Halacha that can only be implemented by a Kannai/zealot? Aren't Kannaim bad? Isn't this dangerous?

### (3) תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף פב עמוד א

אמר רב חסדא: הבא לימלך - אין מורין לו. איתמר נמי, אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: הבא לימלך - אין מורין לו. ולא עוד אלא, שאם פירש זמרי והרגו פנחס - נהרג עליו. נהפך זמרי והרגו לפנחס - אין נהרג עליו, שהרי רודף הוא... תפשה בבלוריתה, והביאה אצל משה. אמר לו: בן עמרם! זו אסורה או מותרת? ואם תאמר אסורה - בת יתרו מי התירה לך? נתעלמה ממנו הלכה, געו כולם בבכיה, והיינו דכתיב +במדבר כ"ה+ והמה בכים פתח אהל מועד. וכתוב, +במדבר כ"ה+ וירא פנחס בן אלעזר, מה ראה? - אמר רב: ראה מעשה, ונזכר הלכה. אמר לו: אחי אבי אבא, לא כך לימדתני ברדתך מהר סיני: הבועל את הנכרית קנאין פוגעין בו! - אמר לו: קריינא דאיגרתא איהו ליהוי פרוונקא. ושמואל אמר: ראה +משלי כ"א+ שאין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה' - כל מקום שיש חילול השם - אין חולקין כבוד לרב. רבי יצחק אמר רבי אליעזר: ראה שבא מלאך והשחית בעם.

What does it mean – that's the Din but we don't Pasken that way? Are you supposed to or not? Is this Bdieved?

### (4) תלמוד ירושלמי מסכת סנהדרין פרק ט דף כז טור ב /ה"ז

וירא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן מה ראה ראה את המעשה ונזכר להלכה  
הבועל ארמית הקנאים פוגעין בהן תני שלא ברצון חכמים ופינחס שלא ברצון  
חכמים אמר רבי יודה בר פזי ביקשו לנדותו אילולי שקפצה עליו רוח הקודש  
ואמרה והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם וגו'

Sounds like Chazal really didn't want this but HKDBH did!

### (5) תורה תמימה הערות במדבר פרק כה הערה לא

לא) כמה עמלו המפרשים לפרש דרשה זו בכלל, אבל האמת יש לפרש בדרך פשוט,  
דאמר בזה תני שלא ברצון חכמים, כלומר, הא דקנאים פוגעין בבועל ארמית אין  
רוח חכמים נוחה מזה, והסברא בזה י"ל, דכיון דצריך לעשות זה ברוח קנאה  
אמתית לכבוד ה', אי"כ אי אפשר לתת רשות לכל אדם שיהיה רשאי לפגוע באיש  
כזה, כי מי יודע אולי הוא עושה זה באיזו פניה צדדית ואומר כי עושה ברוח קנאת  
ה', ובין כה הוא הורג נפש שאינו מחויב מיתה מצד הדין ממש, וכעין מ"ש ביבמות  
ל"ט ב' שטוב לחלוץ מליבם, דשמא אינו עושה לשם מצות יבום אלא לשם פניה  
צדדית ונמצא נכשל באיסור אשת אח, ופריך וכי פינחס עשה מעשה שהיא לא  
ברצון חכמים, ומשני אמנם כן, וכי באמת בקשו לנדותו על מה שעשה, אלמלא  
קפצה רוח הקודש ואמרה והיתה לו ברית כהונת עולם תחת אשר קנא וגו', וא"כ  
העידה רוחה"ק כי היה קנאי ממש ופטרואה, ולא נחית עתה הירושלמי לדרשת  
הבבלי בסנהדרין פ"ב א' ששאל את משה, ובאמת גם בבבלי שם שתי דרשות אם  
שאל את משה או לא וזו היא כונת הירושלמי.

Since there's a great danger here, maybe it's not worth the risk?

Do we ever have a Halacha in the Torah where, maybe, we would rather  
it not happen?

### (6) במדבר פרק לה

(יט) גאל הדם הוא ימית את הרצח בפגעו בו הוא ימיתנו... : (כה) והצילו העדה את  
הרצח מיד גאל הדם והשיבו אתו העדה אל עיר מקלטו אשר נס שמה וישב בה עד  
מות הכהן הגדל אשר משח אתו בשמן הקדש : (כו) ואם יצא הרצח את גבול  
עיר מקלטו אשר ינוס שמה : (כז) ומצא אתו גאל הדם מחוץ לגבול עיר מקלטו ורצח  
גאל הדם את הרצח אין לו דם :

Slightly different formulation: Maybe it's a theoretical Halacha like Ben  
Sorer Umoredh, Ir Hanidachat, Amalek (Evend Cnaani? Gittin)...? Maybe  
we don't really want these things to happen but we need the Halachos.

### (7) פסיקתא רבתי (איש שלום) פיסקא מ - בחודש השביעי

לפיכך היה מבקש לבראות את העולם בדין ולא היה יכול בשביל מעשה הצדיקים, ומבקש לבראתו ברחמים ולא היה יכול בעבור מעשה הרשעים, מה עשה, שיתף שניהם מדת הדין ומדת רחמים וברא את העולם שנאמר ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים (בראשית ב' ד')

There's a world of perfect justice (Ayin Tachas Ayin) but such a world can't exist so you need Rachamim. Both parts still exist, but it's the balance that yields the world we want. Maybe like the role of a Melech in instituting justice according to the Ran.

משנה מסכת אבות פרק ד משנה יט

שמואל הקטן אומר (משלי כד) בנפול אויבך אל תשמח ובכשלו אל יגל לבך פן יראה ה' ורע בעיניו והשיב מעליו אפו :

Rav Kook says in his Siddur that only Shmuel Hakatan could have written Vlamalshinim. Because he was such a warm loving person without any self interest. Others would be suspected of real hatred, but not him. According to the Netziv (Nechama Leibowitz), there's a similar idea with Pinchas and his Briti Shalom. (I thought of this also.) Normally, this kind of action turns a person into a Kanai. Once you do such an act, you're seen that way by others and you see yourself that way as well. (Maybe why David could not build the BH even though all his killing was justified.) But God promises Pinchas that he will continue being an Ish Shalom despite killing Zimri.

Grandpa Lichtenstein – If you have the self-control to ask, you're not a Kanai.

### (8) רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק יב הלכה ד

כל הבוועל כותית בין דרך חתנות בין דרך זנות אם בעלה בפרהסיא והוא שיבעול לעיני עשרה מישראל או יתר אם פגעו בו קנאין והרגוהו הרי אלו משובחין וזריזין, ודבר זה הל"מ הוא ראייה לדבר זה מעשה פנחס בזמרי. +/השגת הראב"ד/ כל הבוועל עכו"ם וכו'. כתב הראב"ד ז"ל /א"א/ בד"א שהתרו בו ולא פירש אבל לא התרו בו לא אמרינן הרי אלו משובחין עכ"ל +.

הלכה ה

ואין הקנאי רשאי לפגוע בהן אלא בשעת מעשה כזמרי שנאמר ואת האשה אל קבתה אבל אם פירש אין הורגין אותו, ואם הרגו נהרג עליו, ואם בא הקנאי ליטול

רשות מב"ד להרגו אין מורין לו ואף על פי שהוא בשעת מעשה, ולא עוד אלא אם בא הקנאי להרוג את הבוועל ונשמט הבוועל והרג הקנאי כדי להציל עצמו מידו אין הבוועל נהרג עליו, והבא על בת גר תושב אין הקנאין פוגעים בו אבל מכין אותו מכת מרדות .

הלכה ו

לא פגעו בו קנאים ולא הלקוהו ב"ד הרי עונשו מפורש בדברי קבלה שהוא בכרת שנאמר כי חלל יהודה קדש י"י אשר אהב ובעל בת אל נכר יכרת י"י לאיש אשר יעשנה ער ועונה, אם ישראל הוא לא יהיה לו ער בחכמים ולא עונה בתלמידים ואם כהן הוא לא יהיה לו מגיש מנחה ליי"י צבאות, הנה למדת שהבוועל כותית כאילו נתחתן לעכו"ם שנאמר ובעל בת אל נכר ונקרא מחלל קדש ה' .

הלכה ז

עון זה אף על פי שאין בו מיתת ב"ד אל יהי קל בעיניך, אלא יש בו הפסד שאין בכל העריות כמותו שהבן מן הערוה בנו הוא לכל דבר ובכלל ישראל נחשב אף על פי שהוא ממזר והבן מן הכותית אינו בנו שנאמר כי יסיר את בנך מאחרי מסיר אותו מלהיות אחרי י"י .

הלכה ח

ודבר זה גורם להדבק בעכו"ם שהבדילנו הקדוש ברוך הוא מהם ולשוב מאחרי י"י ולמעול בו.